

MARIAN TRUSZCZYŃSKI, BOGDAN TWAROWSKI
Puławy Warszawa

65 Sesja Ogólna Międzynarodowego Urzędu Epizootii (OIE)

65 Sesja Ogólna OIE odbywała się w dniach 26 do 30 maja 1997 r. w siedzibie tej organizacji w Paryżu. Przewodniczył jej prezydent OIE, dr A. Mustaffa Babjee (Malezja) do 30 maja, kiedy przewodnictwo przejął nowo wybrany na trzyletnią kadencję prezydent OIE – dr N. G. Willis (Kanada). Dr J. Blancou, dyrektor generalny OIE, uczestniczył w charakterze sekretarza obrad. Udział brali przedstawiciele 119 państw członkowskich oraz obserwatorzy z międzyrządowych lub pozarządowych organizacji. Obecni byli przewodniczący komisji specjalistycznych i przedstawiciele grup roboczych oraz grup „ad hoc”, jak również honorowi prezydenci w osobach dr E. J. Gimeno i dr R. W. Gee oraz honorowy dyrektor OIE, dr L. Blajan. Referentami wykładów plenarnych byli dr F. Gerster (Francja), dr Rachael Masake (Kenia) i prof. R. S. Morris (Nowa Zelandia). Po otwarciu sesji adresy powitalne wygłosili ministrowie rolnictwa Argentyny, Brazylii, Paragwaju, Syrii oraz kierownik gabinetu ministra rolnictwa Francji.

Kolejnym punktem było wręczenie honorowych medali za zasługi dla nauk weterynaryjnych oraz OIE. Medal złoty otrzymał dr B. J. Erasmus (RPA) a medale srebrne – dr H. M. Eissa (Egipt), prof. H. Lis (Polska), dr M. Ramirez Valenzuela (Meksyk) i prof. M. Savey (Francja).

Dr Blancou w sprawozdaniu rocznym podkreślił osiągnięty postęp w doskonaleniu aparatu informacji i norm, istotnych w handlu międzynarodowym zwierzętami i produktami zwierzęcymi. Zwrócił uwagę na dokonane uzupełnienia do Międzynarodowego Kodeksu Zoo-sanitarnego Ssaków, Ptaków i Pszczół oraz Międzynarodowego Kodeksu Zoo-sanitarnego Zwierząt Wodnych jak też na udział OIE w Światowej Organizacji Handlu (WTO). Przedstawił działalność 4 Komisji Specjalistycznych, 4 grup roboczych i 7 grup „ad hoc”. Poinformował o sporządzeniu listy krajów lub stref wolnych od pryszczycy jak również wytycznych dotyczących przeglądów epidemiologicznych oraz analizy ryzyka.

W czasie drugiej sesji plenarnej dr F. Gerster (Francja) wygłosił referat pt. Systemy zapewniające jakość, jak np. ISO 9000, w zastosowaniu do oceny państwowych służb weterynaryjnych, nadzorujących międzynarodowy obrót zwierzętami i produktami zwierzęcymi. Podkreślił, że korzystanie z tego rodzaju systemu zmniejsza ryzyko związane z szerzeniem się chorób zakaźnych. Ocena jakości państwowych służb weterynaryjnych napotyka jednakże na znaczne trudności ze względu na różnice w ich organizacji w poszczególnych krajach oraz różne metody i środki stojące

do ich dyspozycji. Szczególny nacisk położył na właściwy wybór systemu odniesienia, sugerując serię ISO 9000 w połączeniu z standardem EN 45004, co umożliwia precyzyjną ocenę kwalifikacji personelu.

Trzecia sesja plenarna była poświęcona pasożytom krwi oraz riketsjom i swoistej odpowiedzi immunologicznej w odniesieniu do tych patogenów. Referat wygłosiła dr R. Masake (Kenia). Uwzględnione zostały trypanosomoza, theilerioza, babesjoza i choroby wywołane przez riketsje, takie jak anaplazmoza, kowdrioza i ehrlichioza.

W przypadku trypanosomozy rozmnażanie pasożyta hamowane jest głównie przez mechanizmy odporności komórkowej. Antygenami pobudzającymi są glikoproteiny powierzchniowe. W theileriozie znaczenie posiada odpowiedź humoralna, przeciwdziałająca rozwojowi sporozoitów. Kiedy jednak pasożyt osiąga stadium schizonta, wtedy cytotoksyczne limfocyty T są odpowiedzialne za wewnątrzkomórkowe usuwanie pasożytów. W babesjozie istotną rolę odgrywają mechanizmy odpornościowe, związane z komórkami T.

Autorka podkreśliła, że brakuje danych na temat mechanizmów przeciwdziałania riketsjemi w anaplazmozie o ostrym przebiegu. Wiadomo jednak, iż komórki T są istotne w odporności przeciwzakaźnej. W następstwie infekcji, wywołanej przez *Ehrlichia* lub *Cowdria*, występuje hypergammaglobulinemia, która nie jest bezpośrednio skorelowana z odpornością ochronną, co wskazuje na rolę w tym procesie również komórek T.

W czasie czwartej sesji plenarnej sprawozdanie przedstawiły komisje specjalistyczne. Przewodniczący Komisji Kodeksu Zoosanitarnego, dr W. H. G. Rees podał szereg propozycji, dotyczących zmian lub uzupełnień w poszczególnych rozdziałach kodeksu. Na szczególną uwagę zasługują nowe teksty dotyczące gąbczastej encefalopatii bydła (BSE). Zatwierdzono następującą procedurę inaktywowania czynnika patogennego (priona) w mączkach mięsno-kostnych: materiał wykorzystywany do sporządzenia winno się poddać rozdrobnieniu do cząsteczek o wymiarach co najwyżej 50 mm. Następnie powinien być on ogrzany do temperatury 133°C przez 20 minut. Wskazano, że miarodajne określenie sytuacji epizootiologicznej odnośnie do BSE w danym kraju wymaga ciągłych przeglądów i monitoringu w tym kierunku. Minimalne wymogi są następujące: obowiązek zgłaszania i badanie kliniczne podejrzanych o chorobę krów; ustalenie czy i kiedy nastąpił import krów, zarodków lub komórek jajowych potencjalnie zakażonych czynnikiem chorobowym BSE; określenie czy i kiedy miał miejsce

import i skarmianie mączek mięsno-kostnych podejrzanych o obecność w nich prionów BSE. Państwowa służba weterynaryjna, odpowiedzialna za wykonywanie wymienionych czynności winna dysponować wiarygodną dokumentacją, że zostały one rzeczywiście zrealizowane. Należy też brać pod uwagę możliwość pionowego przeniesienia BSE na potomstwo w odniesieniu do krów importowanych z krajów, w których występuje ta choroba. Zalecono badanie w zatwierdzonych do tego celu laboratoriach mózgow od bydła powyżej 20 miesięcy życia, jeżeli osobniki te wykazywały objawy ze strony centralnego układu nerwowego – zgodnie ze wskazaniem zawartym w OIE Manual of Standards for Diagnostic Tests and Vaccines, 1996. Dane dotyczące liczby badań i wyników winno się przechowywać co najmniej przez 7 lat.

W kolejności zostało zreferowane sprawozdanie Organizacji Wyżywienia i Rolnictwa (FAO). Dr Y. Cheneau podkreślił owocną współpracę z OIE, zwłaszcza w zwalczaniu księgosuszu oraz w przygotowywaniu zestawów diagnostycznych ELISA. Przedstawiciel Ogólnoamerykańskiego Instytutu Współpracy w Rolnictwie (IICA) przedstawił możliwości współdziałania w zakresie epidemiologii chorób zakaźnych i związanej z tą tematyką informatyki. Dr F. X. Meslin z WHO zwrócił uwagę na duże znaczenie współpracy z OIE i państwowymi służbami weterynaryjnymi w profilaktyce i zwalczaniu zoonoz. Wymienione zostały: zakażenia wywołane przez szczepy *E. coli*, wytwarzające werotoksynę, pałeczki *Salmonella*, wirusy Ebola i wścieklizny oraz prion BSE. Sprawozdania kolejne wygłosili przedstawiciele Panamerykańskiej Organizacji Zdrowia i Światowej Organizacji Handlu. Następnie prof. Morris z Uniwersytetu Masaeya (Nowa Zelandia) scharakteryzował program komputerowy EpiMan, który umożliwia określenie zasięgu i lokalizacji geograficznej pryszczycy oraz innych epizootii.

W czasie piątej sesji plenarnej przedstawiona została sytuacja epizootiologiczna na świecie w 1996 r. i początku 1997 r. W tym okresie pryszczycy występowała na znacznym obszarze kontynentu afrykańskiego. Stwierdzono ją też w Albanii, Macedonii, Serbii, Montenegro (serotyp A) oraz w Bułgarii, Grecji i Turcji (serotyp O). Z terenu Iranu wyizolowano szczep serotypu A, którego genom różnił się od genomu dotychczas izolowanych szczepów tego serotypu. Pryszczycy została zdiagnozowana w południowej i południowo-wschodniej Azji jak też na wyspie Luzon (Filipiny). Serotyp O stwierdzono w Chinach – Taipei. Nie notowano ognisk choroby w Chile i Urugwaju, ani też w stanach Brazylii: Rio Grande do Sul, Santa Catarina i Parana. Argentyna i Paragwaj miały podobnie korzystną sytuację epizootiologiczną.

Choroba pęcherzykowa świń została zdiagnozowana w omawianym okresie we Włoszech. Księgosusz wykazano w Kenii, Tanzanii, Afganistanie, Arabii Saudyjskiej, Pakistanie i południowo-wschodniej Turcji.

Spośród krajów europejskich pleuropneumonia bydła występowała w Portugalii. Afrykański pomór świń notowano na Sardynii. Klasyczny pomór świń występował na Kubie, Haiti, w Indonezji, Albanii, Łotwie,

Słowenii, Austrii, Niemczech i Hiszpanii. W Holandii rozwinęła się, licząc od lutego 1997 r., poważna epizootia, w wyniku której ubojowi z konieczności poddano ponad 1 000 000 świń. Między 1995 i 1996 rokiem zwiększyła się liczba ognisk gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) we Francji, Irlandii i Portugalii, a obniżyła w Wielkiej Brytanii i Szwajcarii. W 1997 r. stwierdzono 1 ognisko w Niemczech oraz 2 ogniska w Holandii.

Następnie zostało przedstawione przez prof. M. Trusczyńskiego, przewodniczącego Komisji Standardów, sprawozdanie z rocznej działalności tej komisji. Na szczególne podkreślenie zasługuje zakończenie prac edytorskich kolejnego wydania „OIE Manual of Standards for Diagnostic Tests and Vaccines”. Liczący 723 stron podręcznik ukazał się drukiem i został rozesłany do centralnych urzędów państwowej służby weterynaryjnej wszystkich państw, członków OIE. Zakupiły go liczne laboratoria naukowe i rozpoznawcze. Stanowi podstawę diagnostyki laboratoryjnej chorób listy A i B w skali globalnej.

W czasie 6 sesji plenarnej dr W. G. Sterritt, przewodniczący Komisji Pryszczycy i Innych Epizootii, zreferował jej roczną działalność. Przedmiotem prac był m.in. współudział w określeniu wytycznych do ciągłego monitorowania BSE. Przedstawił też listę tematów badawczych w tym zakresie i zalecił ich finansowanie. Kolejne sprawozdania prezentowali przewodniczący komisji regionalnych: Afryki; Ameryk; Azji; Dalekiego Wschodu i Oceanii; Europy i Środkowego Wschodu.

W czasie 7 sesji plenarnej działalność roczną Komisji Chorób Ryb zreferował prof. T. Hastein. Wygłoszono następnie sprawozdania grup roboczych (biotechnologia) i grup „ad hoc” zajmujących się: 1) Trypanosomozami i 2) Pasażowalnymi encefalopatiami gąbczastymi (transmissible spongiform encephalopathies – TSE). Jedną z nich jest BSE.

W czasie trwania 8 sesji plenarnej referowano sprawozdania grup roboczych, zajmujących się informatyką i epidemiologią, chorobami dzicyzny i rejestracją leków. W kolejnym punkcie dyskutowano i przyjęto rezolucje, uściślające wyniki obrad. Międzynarodowy Komitet OIE zdecydował, że 66 Sesja Generalna odbędzie się 25-29 maja 1998 r. Podczas sesji administracyjnej, przeznaczonej wyłącznie dla delegatów państw członkowskich, wysłuchano sprawozdania dyrektora generalnego OIE na temat zarządzania Międzynarodowym Urzędem Epizootii. Przedstawione zostało również sprawozdanie finansowe i budżet na 1997 r. oraz potrzeby finansowe na 1998 r. Dokonano wyborów na kolejną trzyletnią kadencję prezydenta i wiceprezydenta OIE oraz zarządów komisji administracyjnej, komisji regionalnych i komisji specjalistycznych.

Prezydentem OIE wybrano dr N. G. Willisa (Kanada) a wiceprezydentem dr R. Marabelli (Włochy).

Przewodniczącym Komisji Standardów OIE został ponownie wybrany prof. Marian Trusczyński.

Adres autora: prof. dr hab. Marian Trusczyński, Al. Partyzantów 57, 24-100 Puławy